

TEZA:

Podstawą do obciążania obwinionego kosztami postępowania dyscyplinarnego, pomimo umorzenia postępowania z powodu przedawnienia karalności, jest przyczynienie się obwinionego do przedawnienia. W niniejszej sprawie obwiniony przyczynił się do przedawnienia karalności czynu a jego nieuczciwa postawa, niegodna rady prawnej, polegająca na zatrzymaniu kosztów procesu należnych pokrzywdzonej, determinują obciążenie obwinionego kosztami postępowania dyscyplinarnego, na podstawie art. 632a § 1 k.p.k. w zw. z art. 741 ustawy o radcach prawnych.

WO-122/22**POSTANOWIENIE****z dnia 16 marca 2023 roku****Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie
w składzie:**

Przewodniczący: S WSD Tomasz Jankowski
Sędziowie: S WSD Paweł Libertowski
S WSD Dariusz Smejda /sprawozdawca/

Protokolant: Piotr Ciepiński

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2023 r. na posiedzeniu sprawy
radcy prawnego S.S., nr wpisu (...)
obwinionego o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego polegającego na naruszeniu
art. 64 ustawy o radcach prawnych, w związku z art. 6 i art. 8 Kodeksu Etyki Radcy
Prawnego oraz w związku z art. 91 pkt 5 k.p.c.

z powodu zażalenia obrońcy obwinionego od orzeczenia Wyższego Sądu
Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych z dnia 11 października 2022 r., sygn.

akt WO-122/22, w zakresie punktu 2. zaskarżonego orzeczenia w przedmiocie kosztów postępowania,

postanawia:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

W przedmiotowej sprawie Wyższy Sąd Dyscyplinarny KIRP w Warszawie rozpatrując odwołanie obwinionego radcy prawnego S.S. od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego z dnia 20 grudnia 2021 r., sygn. akt D 55/21, po pierwsze uchylił zaskarżone orzeczenie i umorzył postępowanie na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 w związku z art. 437 § 2 k.p.k., po drugie na podstawie art. 632a § 1 k.p.k. obciążył obwinionego kosztami postępowania przed OSD w kwocie 1.000 zł na rzecz OIRP oraz kosztami postępowania odwoławczego w kwocie 1.800 zł na rzecz KIRP w Warszawie.

Na orzeczenie w części dotyczącej kosztów postępowania zażalenie wniósł obrońca obwinionego zarzucając między innymi naruszenie prawa procesowego w postaci art. 70⁶ ust. 2 i art. 74¹ ustawy o radcach prawnych w związku z art. 632a § 1 k.p.k. prowadzące do nieuzasadnionego obciążenia obwinionego kosztami postępowania przed sądem I instancji (OSD) oraz kosztami postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w sytuacji, gdy przedmiotowe postępowanie dyscyplinarne zostało umorzone a tym samym koszty postępowania winien ponieść samorząd zawodowy radców prawnych.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie zważył co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

WSD rozpoznający odwołanie obwinionego słusznie stwierdził, iż w przedmiotowej sprawie

– wyjątkowo- nie ma zastosowanie dyspozycja wyrażona w art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych, zgodnie z którą „*W razie ukarania koszty postępowania ponosi*

obwiniony.

W pozostałych przypadkach koszty dochodzenia i postępowania przed okręgowym sądem dyscyplinarnym pokrywa właściwa okręgowa izba radców prawnych, a koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym - Krajowa Izba Radców Prawnych.” Norma zawarta w tym przepisie nie jest kompleksowa w zakresie kosztów postępowania dyscyplinarnego, bowiem stanowią je wszelkie wydatki poniesione w związku z tym postępowaniem (m.in. koszty korespondencji, koszty rozpraw, wynagrodzenia sędziów, rzeczników dyscyplinarnych, oraz inne wydatki). Z uwagi zaś na fakt, iż koszty te mają charakter ryczałtowy, sąd nie ma obowiązku rozliczenia poszczególnych wydatków, może odpowiednio (posiłkowo) zastosować przepisy kodeksu postępowania karnego.

Zgodnie z treścią art. 632a k.p.k. w wyjątkowych wypadkach, w razie umorzenia postępowania, sąd może orzec, że koszty procesu ponosi w całości lub w części oskarżony (w tym wypadku obwiniony), a w sprawach z oskarżenia prywatnego oskarżony lub Skarb Państwa. Przepisy prawne ani poglądy doktryny dotyczące art. 632a k.p.k. nie precyzują „wyjątkowych wypadków”, które mogłyby być podstawą do zasądzenia kosztów procesu na podstawie tego przepisu. Trudno byłoby wskazać zamknięty katalog przyczyn umorzenia postępowania, który byłby podstawą zastosowania rozstrzygnięcia o kosztach na podstawie komentowanego przepisu. Gdyby taka była intencja ustawodawcy, to niewątpliwie wskazałby, jakie przesłanki umorzenia, przy uwzględnieniu "wyjątkowych sytuacji", pozwalają na obciążenie kosztami oskarżonego, zaś w sprawach z oskarżenia prywatnego oskarżonego lub Skarb Państwa. Pamiętać jednak należy, że orzeczenia sądu dotyczące omawianych rozstrzygnięć, odnośnie do kosztów procesu, powinny mieć wyjątkowy charakter. Wydaje się, że przede wszystkim ocenie sądu powinno podlegać, czy umorzenie postępowania było niezależne od oskarżyciela (rzecznika dyscyplinarnego) oraz w jakim stopniu do takiego rozstrzygnięcia przyczyniła się postawa oskarżonego (tu obwinionego). Zasadne byłoby też, aby w bardzo zbliżonych sytuacjach wydawane były podobne orzeczenia w zakresie kosztów, niezależnie od tego, czy postępowanie toczy się w sprawach z oskarżenia publicznego czy też prywatnego. Nielogiczne byłoby, gdyby umorzenie postępowania na tej samej podstawie i w takich samych okolicznościach, mogących mieć wpływ na zastosowanie komentowanego przepisu, wywoływało inne skutki odnośnie co do kosztów tylko z uwagi na tryb, w jakim postępowanie się toczyło.

Podstawą do obciążania oskarżonego kosztami procesu mimo umorzenia postępowania jest przyczynienie się oskarżonego do przedawnienia karalności. Przepis nie nakazuje, aby miało to znaczny lub istotny wpływ na przedawnienie karalności. To, w jakim zakresie oskarżony przyczynił się do przedawnienia karalności oraz czy zakres ten pozwoli na obciążenie go kosztami procesu, powinno podlegać analizie sądu z uwzględnieniem całości okoliczności mających wpływ na przedawnienie. Ponadto im, w większym zakresie oskarżony przyczynił się do przedawnienia, to w tym większym zakresie sąd będzie miał podstawę do obciążenia oskarżonego kosztami. Jeżeli zachowanie oskarżonego miało istotny wpływ na przedawnienie, wówczas będzie to stanowiło podstawę także do obciążenia oskarżonego kosztami procesu w całości.

W omawianym przypadku Wyższy Sąd Dyscyplinarny słusznie dopatrył się podstaw, aby stwierdzić, że obwiniony przyczynił się do przedawnienia karalności czynu a jego nieuczciwa i niegodna radcy prawnego postawa, polegająca na zatrzymaniu kosztów procesu należnych pokrzywdzonej, determinują stan wyjątkowości w takim właśnie rozstrzygnięciu co do kosztów postępowania w oparciu o art. 632a § 1 k.p.k. WSD wskazuje także na analogię w stosowaniu przez sąd karny przepisów *Rozdziału 70. Zasądzenie kosztów procesu*, tj. art. 626-632 k.p.k.- jako podstawy w rozstrzyganiu o kosztach oraz - wyjątku od reguł tam wskazanych - w postaci normy wyrażonej w art. 632a § 1 k.p.k.

W ocenie WSD art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych stanowi generalną zasadę a nie kompleksową regulację w zakresie obciążania kosztami postępowania. Mając powyższe na względzie daje to możliwość w ramach odpowiedniego stosowania, na podstawie art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych, art. 632a § 1 k.p.k. w przypadku przyjęcia przez WSD, że zachodzą ku temu przesłanki.

Biorąc powyższe pod uwagę zaskarżone postanowienie jako prawidłowe należało utrzymać w mocy.